INITIATIEFVOORSTEL

Niet vóór of tégen, maar wel kúnnen besluiten!

Waarom de gemeenteraad een besluitvormende stem moet hebben in grote ruimtelijke plannen.

Indiener: Lokaal Belang – Nadeche van Veen
Datum: 12 februari 2025

LOKAAL BELANG

Inleiding
Als gemeenteraad hebben wij de verantwoordelijkheid om besluiten te nemen over ontwikkelingen die invloed hebben op onze leefomgeving en onze inwoners en ondernemers. Zij verwachten dat wij hen vertegenwoordigen en beslissen over o.a. belangrijke ruimtelijke plannen. Op dit moment gebeurt dat niet altijd voldoende. Er zijn situaties waarin de gemeenteraad geen formele stem heeft in besluiten over initiatieven met een grote maatschappelijke impact, zoals bij het realiseren van windturbines, zonneparken en landingsplaatsen voor helikopters, vliegtuigen en drones.
Dit initiatiefvoorstel velt geen oordeel over de inhoud van deze initiatieven, maar stelt een fundamentele vraag: wil de gemeenteraad hier überhaupt over kunnen beslissen? Dit is geen kwestie van vóór of tegen windparken of luchtvaart, maar een kwestie van je rol als volksvertegenwoordiger invullen.

Momenteel neemt het college zelfstandig besluiten over ruimtelijke initiatieven zoals windturbines, zonneparken en de realisatie van landingsplaatsen voor helikopters, vliegtuigen en drones, zonder dat de gemeenteraad daar een (bindend) advies over geeft. Dit volgt uit de bestaande BOPA-lijst; de lijst die aangeeft bij welke Bopa-initiatieven de gemeenteraad al dan niet een bindend adviesrecht heeft. Uiteraard moet het college ruimte hebben om initiatieven die binnen bestaand beleid vallen te kunnen afhandelen. Echter, het ondermijnt de rol van de gemeenteraad als hoogste bestuursorgaan en directe volksvertegenwoordiger**.**
Als het gaat om impactvolle ruimtelijke initiatieven en/of initiatieven waar eigenlijk geen door de gemeenteraad vastgesteld beleid aan ten grondslag ligt, dient de rol van de gemeenteraad als hoogste bestuursorgaan en directe volksvertegenwoordiger niet buiten de besluitvorming te raken.

Inwoners verwachten dat hun gekozen vertegenwoordigers invloed hebben op besluiten die hun leefomgeving ingrijpend veranderen. Zonder bindend adviesrecht heeft de gemeenteraad nauwelijks zeggenschap over de uitvoering en toepassing van dit beleid, terwijl zij juist verantwoordelijk is voor het wegen van belangen en het bewaken van democratische controle. Dit leidt tot onduidelijkheid bij zowel de raadsleden als inwoners: "*Waarom beslist de gemeenteraad hier niet over?*"

Daarnaast betekent dit voor de gemeenteraad als hoogste orgaan een beperkte bestuurlijke beslissingsbevoegdheid. Nu is het nemen van wat minder besluiten niet altijd erg. Wél vervelend is geen besluiten kunnen nemen waar je dat wel had gewenst. Besluiten over windturbines, zonneparken en landingsplaatsen voor luchtvaart kunnen nu genomen worden zonder directe invloed van de gemeenteraad omdat deze geen onderdeel uitmaken van de BOPA-lijst, terwijl deze ingrijpende gevolgen hebben voor inwoners, landschap en leefbaarheid. Door het bindend adviesrecht van de raad op dit soort impactvolle ruimtelijke initiatieven uit te breiden, wordt haar bestuurlijke rol versterkt, krijgen inwoners zicht op een transparante besluitvorming en wordt geborgd dat maatschappelijke belangen serieus worden meegenomen en gewogen in ruimtelijke keuzes.

Een dergelijk voorstel van de aanpassing van de Bopa-lijst heeft reeds eerder plaatsgevonden (besluit gemeenteraad 29-5-2024) en had betrekking op de realisering van huisvesting voor arbeidsmigranten. Ook hierbij ging het om impactvolle ruimtelijke initiatieven en mogelijke vervolginitiatieven op dit thema. De gemeenteraad wenste een grotere mate van betrokkenheid en zeggenschap bij besluiten met een grote invloed op de inwoners van onze gemeente.

Dit voorstel beoogt:

1. Meer betrokkenheid en zeggenschap voor de gemeenteraad door een bindend adviesrecht vast te leggen voor twee categorieën initiatieven die grote invloed hebben op de leefomgeving en de samenleving.
2. Transparantie en duidelijkheid richting inwoners en initiatiefnemers over de rol van de gemeenteraad in de besluitvorming.
3. Een versterkte positie van de gemeenteraad als volksvertegenwoordiging zodat inwoners weten dat de gemeenteraad daadwerkelijk betrokken is en besluiten kan nemen over hun leefomgeving.

Met dit voorstel stellen we voor om twee wijzigingen aan te brengen in de bestaande BOPA-lijst**:**

1. Het bindend adviesrecht van de gemeenteraad opnemen voor initiatieven voor landingsplaatsen voor vliegtuigen, helikopters en drones, evenals voor windturbines en zonneparken.
2. Meer transparantie en inspraak waarborgen, zodat inwoners erop kunnen vertrouwen dat de gemeenteraad betrokken is en besluiten kan nemen over ruimtelijke plannen met grote impact.

We leggen deze wijzingen graag elk met een eigen initiatiefvoorstel voor. Zo kan de raad over zowel het adviesrecht voor luchthavens/landingsplaatsen en over wind- en zonneparken een separate afweging maken en besluiten.

Definiëring
Met *grote impact* bedoelen we bijvoorbeeld ruimtelijke plannen die veel ruimte innemen, het uiterlijk van de omgeving (aanzienlijk) veranderen, veel geluid dan wel laagfrequent geluid maken of zorgen voor extra licht/schaduweffecten. Of van invloed zijn op de samenleving. Daardoor kunnen deze initiatieven invloed hebben op de gezondheid en het welzijn van inwoners, bijvoorbeeld door geluidsoverlast, verstoring van de nachtrust of veranderingen in de kwaliteit en beleving van de leefomgeving.
Door deze wijzigingen krijgt de gemeenteraad een actieve rol in de besluitvorming en kunnen inwoners en ondernemers erop rekenen dat hun zorgen en belangen worden meegewogen. Dit zorgt voor een duidelijker en transparanter proces bij ruimtelijke ontwikkelingen die direct invloed hebben op hun leefomgeving. De genoemde initiatieven landingsplaatsen voor vliegtuigen, helikopters en drones, evenals voor windturbines en zonneparken, vallen wat betreft de initiatiefnemers onder deze definiëring.